

Kupa - arabeszkes díszítéssel

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	13688
Készítés ideje:	16. SZÁZAD 2. FELE
Készítés helye:	Felső-Magyarország
Jelzés:	jelzetlen
Anyag:	ezüst
Technika:	aranyozott; maratott díszítés
Méretek:	magasság: 26,5 cm talpátmérő: 14 cm szájátmérő: 7,5 cm súly: 720,3 g

Észak-Magyarország nagy múltú, virágzó ötvös-központjaiban jellegzetes stílusfejlődés figyelhető meg a 16. század végétől. A Kassán, Lőcsén és a bányavárosokban működő mesterek többsége hagyományos típusokat, formai megoldásokat követ, a műfaj legkiválóbb képviselői azonban egyre fogékonyabbak a fokozatosan beszűrődő, elsősorban délnémet területekről származó hatások iránt.

Minden bizonnyal ilyen inspirációra születhetett az a maratott eljárással díszített remekmű, amelyet a szakirodalom "arabeszkes kupa" néven emleget.

Az Egger Henrik gyűjteményéből származó dísz tárgy a 19. század végéig a báró Apor család tulajdonában volt, az 1884. évi budapesti ötvösmű-kiállításon gróf Apor Károly (1815-1885) tulajdonaként szerepelt.

A kupa formája a német reneszánsz ötvösművészet jellegzetes manierista tárgy típusait követi: alján erősen kiszélesedő hengeres test, ívelt, billentős fogó és boltozatos fedél. Testének teljes felületét maratott eljárással készült arabeszkes, szalagdíszes ornamentika tagolja. Fedelének közepén egy II. Miksa császár által kibocsátott, befoglalt érem. A díszítmény 16. század közepi délnémet metszetes mintalapok kompozícióit követi.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 28. (Békési Éva)
- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 119. (Békési Éva)
- Slotta Rainer: *Silber und Salz in Siebenburgen: Das Gold der Karpaten*. Deutsches Bergbau-Museum, Bochum, 1999. - 131
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fém 62.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 212.
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 433. (Szilágyi András)
- Müller Hannelore: *European Silver. The Thyssen-Bornemisza Collection*. Sotheby's Publications, London, 1986. - Nr. 81. (analógia)
- Szerk.: Miklós Pál: *Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei*. Magyar Helikon, Budapest, 1979. - p. 58.
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti Múzeum 1872-1972*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 114.
- Pulszky Károly, Radisics Jenő: *Az ötvösség remekei a Magyar Történelmi Ötvösműkiállításon*. Franklin Társulat Könyvnyomdája, Budapest, 1885. - I., p. 135.

